

## THỰC TRẠNG TỔ CHỨC VÀ THAM GIA HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC XÂY DỰNG MIỀN TRUNG

ThS. Nguyễn Nguyên Khang

Phòng Tổ chức hành chính, Trường Đại học Xây dựng Miền Trung

ThS. Lê Đức Tâm

Khoa Kinh tế, Trường Đại học Xây dựng Miền Trung

### Tóm tắt

Một trong những yếu tố ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng đào tạo nguồn nhân lực hiện nay đó là việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa tại các trường Đại học nhằm giúp sinh viên phát triển một cách toàn diện năng lực của bản thân. Để tìm ra những giải pháp tổ chức và quản lý các hoạt động này, đề tài này đã tiến hành khảo sát thực trạng tổ chức và tham gia các hoạt động ngoại khóa của sinh viên trong nhà trường trong thời gian qua, đồng thời đề tài cũng đưa ra một số kiến nghị cho các hoạt động này trong thời gian tới.

### Từ khóa

Hoạt động ngoại khóa, sinh viên, trường đại học.

### 1. Đặt vấn đề

Thế kỉ XXI, thế kỉ của nền văn minh trí tuệ với tốc độ phát triển mạnh mẽ trong các lĩnh vực khoa học và công nghệ. Nước ta đang đứng trước cơ hội và thách thức to lớn để thực hiện thành công sự nghiệp công nghiệp hóa hiện đại hóa. Xu thế phát triển của thời đại và công cuộc xây dựng đất nước đòi hỏi chúng ta phải đào tạo được nguồn nhân lực có chất lượng cao. Muốn đào tạo nguồn lực con người đáp ứng với yêu cầu phát triển của xã hội cần phải quan tâm đến nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện cho sinh viên để sinh viên phát triển thành những con người năng động, sáng tạo, lành mạnh về thể chất lẫn tinh thần. Một trong những yếu tố rất quan trọng tác động đến chất lượng giáo dục của nhà trường là việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa cho sinh viên tham gia và quản lý, đánh giá được việc tham gia các hoạt động ngoại khóa của sinh viên.

Hiện nay việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa cho sinh viên tham gia tại trường còn nhiều hạn chế, các hoạt động ngoại khóa chỉ mới đáp ứng một phần nhu cầu của sinh viên. Đặc biệt là ý thức tham gia các hoạt động ngoại khóa của sinh viên chưa cao và nhà trường cũng chưa có cách để quản lý, đánh giá việc tham gia các hoạt động ngoại khóa của sinh viên. Do đó việc đánh giá kỹ năng và thái độ của sinh viên như cam kết trong chuẩn đầu ra trong đào tạo của Trường chưa thực hiện được.

Vì vậy, để có cơ sở phân tích đánh giá tình hình tổ chức và tham gia các hoạt

động ngoại khóa của sinh viên và tìm ra giải pháp để tổ chức và quản lý việc tham gia các hoạt động ngoại khóa của sinh viên từ đó giúp sinh viên hoàn thiện các kỹ năng cần thiết cho công việc sau này, giúp Nhà trường thực hiện được mục tiêu trong đào tạo.

## **2. Lợi ích của việc tham gia các hoạt động ngoại khóa**

Thực tiễn cho thấy rằng, điều mà các bạn sinh viên mới ra trường cần có để được các nhà tuyển dụng mời vào làm việc là bạn hãy thể hiện được khả năng của mình chỉ trong vài phút ít ỏi tiếp xúc với phỏng vấn viên. Điều quan trọng quyết định bạn có được chọn hay không là những kiến thức chuyên môn, kỹ năng nghiệp vụ mà bạn đã gặt hái được trên giảng đường Đại học, Cao đẳng. Bên cạnh đó thì chia khóa giúp bạn mở ra cánh cửa thành công và vượt qua những ứng viên khác chính là *kỹ năng mềm*, kỹ năng này sẽ giúp bạn phát huy hết những kiến thức chuyên môn và kỹ năng nghiệp vụ để nhà tuyển dụng thấy rằng bạn xứng đáng được tuyển dụng. Vậy kỹ năng mềm là gì? Vì sao chúng ta cần có nó?

Kỹ năng mềm là khả năng ứng xử, nhạy bén với công việc và giải quyết khó khăn một cách nhanh nhất có thể, hạn chế tối đa những rủi ro công việc mà những điều này giảng đường Đại học không thể truyền đạt cho bạn. Không những thế, kỹ năng mềm còn là nghệ thuật ứng xử của bạn với các đồng nghiệp, cộng sự; với cấp trên và với tất cả mọi người mà bạn quen biết. Nó sẽ giúp cho những mối quan hệ của bạn trở nên tốt đẹp. Bạn sẽ trở thành một người dễ mến với tất cả mọi người.

Có thể bạn là một sinh viên chăm chỉ, cần mẫn trên giảng đường Đại học, nhưng chỉ bấy nhiêu thôi thì chưa đủ để giúp bạn thành công. Điều mà các nhà tuyển dụng yêu cầu khi phỏng vấn các ứng viên của mình là kinh nghiệm, nhưng với các bạn sinh viên mới ra trường thì các bạn không thể nào đáp ứng được điều

này. Nó không có nghĩa là không có cơ hội nào dành cho bạn. Không có kinh nghiệm thì bạn hãy thể hiện khả năng ứng xử khéo léo và sự nhạy bén trong giao tiếp của mình. Công việc thực tế mà bạn sẽ làm không phải là những công thức, những nguyên lý trên sách vở mà nó là cả một thế giới bao la đòi hỏi bạn phải có những kỹ năng mềm để thích nghi với nó.

Để tạo điều kiện cho sinh viên rèn luyện kỹ năng mềm cho bản thân, hàng năm lãnh đạo nhà trường căn cứ trên kế hoạch hoạt động Trung ương Đoàn, Trung ương Hội sinh viên và các kế hoạch của Tỉnh đoàn, Hội sinh viên, địa phương, nhà trường để chỉ đạo cho Đoàn Thanh niên và Hội sinh viên thiết kế các chương trình hoạt động ngoại khóa cho sinh viên một cách phù hợp. Do đó, có nhiều hoạt động ngoại khóa được tổ chức tại trường với nhiều hình thức khác nhau như:

- Sinh hoạt các câu lạc bộ học thuật, thi Olympic các môn học: Hình thức này bao quát, củng cố vững chắc được nội dung chương trình, mở rộng hiểu biết của sinh viên về kiến thức đã học.

- Các hoạt động mang tính chất từ thiện: Ủng hộ quỹ giúp người nghèo, đồng bào bị thiên tai, lũ lụt, người già, người tàn tật; tổ chức văn nghệ gây quỹ; vận động gây quỹ học bổng cho sinh viên nghèo vượt khó học tốt, thăm Bà mẹ Việt Nam Anh hùng, chăm sóc gia đình neo đơn có công với cách mạng.

- Tổ chức các hoạt động công tác xã hội: mùa hè xanh, ngày thứ bảy tình nguyện, ngày chủ nhật xanh; hiến máu nhân đạo...

- Các hoạt động văn nghệ, thể thao.

- Tổ chức các chuyên đề giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống, Hội thi ứng xử, Hội thi tìm hiểu, lao động giữ gìn vệ sinh môi trường....

- Hoạt động hướng nghiệp.

- Tổ chức các gameshow "học thuật" giúp sinh viên tự tin, năng động, thích thú trong học tập.

- Tổ chức cho sinh viên tự tìm hiểu

ngiên cứu khoa học.

- Tham quan dã ngoại: Tham quan các danh lam thắng cảnh, các di tích lịch sử, các địa danh.

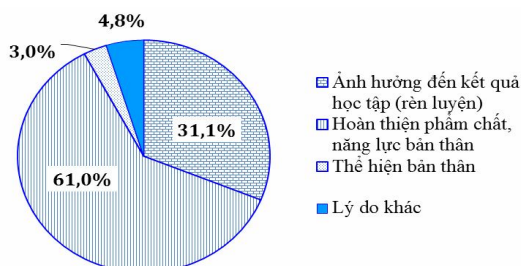
- Giao lưu với người nổi tiếng như nhà văn, nhà thơ, nhạc sĩ, nhà nghiên cứu, lãnh đạo các doanh nghiệp, những cựu sinh viên thành đạt của Nhà trường,...

### 3. Thực trạng tổ chức và tham gia các hoạt động ngoại khóa của sinh viên tại Trường Đại học Xây dựng (ĐHXD) Miền Trung

Cuộc khảo sát được thực hiện đối với 350 sinh viên theo phương pháp lấy mẫu phi xác suất và được xử lý bằng phần mềm SPSS 16 để tổng hợp dữ liệu thống kê.

Theo kết quả khảo sát khi được hỏi "*Anh (chị) có tham gia hoạt động ngoại khóa do trường tổ chức không?*" thì phần lớn các sinh viên đều trả lời là có và con số đó chiếm đến 98,3% và có 19 sinh viên trả lời "chưa bao giờ tham gia" chiếm 5,4%; tất cả các sinh viên chưa tham gia đều là sinh viên năm thứ 1 (*Trong đó, đa phần các sinh viên không tham gia hoạt động ngoại khóa vì họ chưa nhận thức đúng về lợi ích mà những hoạt động này mang lại cho bản thân*).

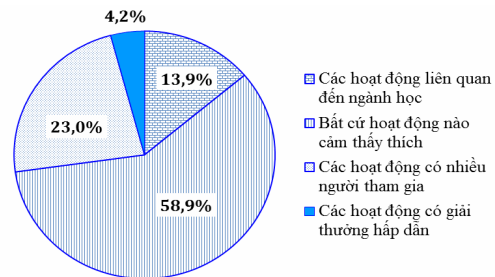
Khi được hỏi "*mục đích tham gia các hoạt động ngoại khóa là gì?*" thì có 61,0% sinh viên trả lời tham gia với mục đích hoàn thiện phẩm chất, năng lực bản thân; tiếp đến là do ảnh hưởng đến kết quả học tập (điểm rèn luyện) chiếm 31,1%; với mục đích thể hiện bản thân chiếm tỷ lệ 3,0% và tham gia với mục đích khác chiếm 4,8%. Những số liệu này cho thấy rằng đa số những sinh viên tham gia các hoạt động này là vì nó ảnh hưởng đến kết quả học tập và để hoàn thiện năng lực phẩm chất của bản thân.



Biểu đồ 1. Mục đích của sinh viên khi tham gia vào các hoạt động ngoại khóa

Kết quả trên, cho thấy để thu hút được sinh viên tham gia vào các hoạt động một cách tích cực và nhiệt tình, ngoài việc tổ chức nhiều hoạt động sôi nổi, thiết thực thì một vấn đề cũng quan trọng không kém đó là việc đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục giúp sinh viên có nhận thức đúng về vai trò của hoạt động ngoại khóa đối với việc học học và rèn luyện của bản thân mình.

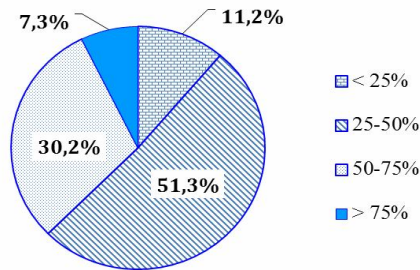
Để đánh giá về mức độ thường xuyên tham gia các hoạt động thuộc các lĩnh vực mà các sinh viên yêu thích thì 58,9% sinh viên trả lời thường tham gia bất cứ hoạt động nào cảm thấy thích; còn các hoạt động liên quan đến ngành học chỉ chiếm 13,9% và có đến 23,0% sinh viên trả lời thường tham gia các hoạt động có nhiều người tham gia (tham gia theo phong trào); cuối cùng việc tham gia các hoạt động có giải thưởng hấp dẫn chiếm tỷ lệ thấp nhất 4,2%. Qua đó cho ta thấy các hoạt động liên quan đến ngành học chưa thực sự phổ biến và chưa thực sự thu hút được nhiều sinh viên tham gia.



Biểu đồ 2. Các hoạt động sinh viên thường tham gia

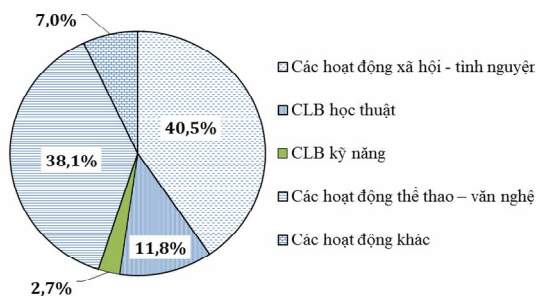
Qua nghiên cứu khảo sát ta thấy rằng khi để cho các sinh viên tự đánh giá về mức độ thường xuyên tham gia các hoạt động ngoại khóa đã được tổ chức thì đa số các sinh viên đều trả lời: họ tham gia phần lớn từ 25-50% và tỷ lệ này chiếm 51,3%; tiếp đến nhóm sinh viên tham gia ở mức 50-75% chiếm tỷ lệ 30,2%; tiếp theo là nhóm sinh viên tham gia ở mức nhỏ hơn 25% chiếm tỷ lệ 11,2%; nhóm sinh viên tham gia ở mức độ lớn hơn 75% tổng số các hoạt động - phong trào chỉ chiếm 7,3%; đây là tỷ lệ thấp nhất. Điều này cho chúng ta thấy

rằng mặc dù họ tham gia vào các hoạt động mà họ thấy ưa thích nhưng đa phần họ chỉ tham gia từ 25 - 50 % các hoạt động đó.



Biểu đồ 3. Mức độ thường xuyên tham gia các hoạt động của sinh viên

Theo kết quả khảo sát thì các lĩnh vực mà sinh viên thường xuyên tham gia nhất là các hoạt động xã hội – tình nguyện (mùa hè xanh, tiếp sức mùa thi, hiến máu tình nguyện...) chiếm đến 40,5%; tiếp theo các hoạt động thể thao – văn nghệ chiếm 38,1%; tỷ lệ sinh viên tham gia vào các câu lạc bộ học thuật chiếm 11,8%; thấp nhất là tỷ lệ sinh viên tham gia vào câu lạc bộ kỹ năng với tỷ lệ sinh viên tham gia là 2,7%. Các con số này cho thấy rằng các câu lạc bộ kỹ năng (rất quan trọng trong việc hình thành các kỹ năng mềm cho sinh viên) chưa thực sự thu hút được sinh viên như các hoạt động xã hội tình nguyện và các hoạt động thể thao – văn nghệ. Ngoài ra, điều này cũng phản ánh một thực tế là các câu lạc bộ kỹ năng chưa được Hội sinh viên Trường ĐHXD Miền Trung quan tâm tạo điều kiện phát triển, dẫn đến số lượng các câu lạc bộ kỹ năng còn hạn chế, hoạt động của các câu lạc bộ đã thành lập không được duy trì và tạo sự thu hút với sinh viên.



Biểu đồ 4. Các hoạt động sinh viên thường tham gia

Trong đề tài này cũng tiến hành đánh giá tác động của hoạt động ngoại khóa đến kỹ năng của sinh viên (theo thang điểm 10). Kết quả thu được như sau:

+ Đối với sự năng động, thang điểm chiếm tỷ lệ cao nhất là từ 5 đến 8 với 299/331 người trả lời tham gia các hoạt động ngoại khóa, trong đó thang điểm 7-8 là thang điểm có số sinh viên đánh giá cao nhất với 178 người. Ta nhận thấy rằng sự năng động của sinh viên do các hoạt động ngoại khóa đem lại chỉ ở mức trung bình.

+ Đối với sự tự tin, thang điểm chiếm tỷ lệ cao nhất là từ 4 đến 8 với 314/331 người trả lời tham gia các hoạt động ngoại khóa, trong đó thang điểm 7-8 là thang điểm có số sinh viên đánh giá cao nhất với 198 người. Đối với khả năng tư duy sáng tạo, thang điểm chiếm tỷ lệ cao nhất là từ 4 đến 8 với 322/331 người đã tham gia các hoạt động ngoại khóa, trong đó thang điểm 5 và thang điểm 8 là những thang điểm có số sinh viên đánh giá cao nhất với 166 người. Qua đó cho thấy khả năng tư duy sáng tạo do các hoạt động đem lại thấp hơn sự tự tin và năng động do các hoạt động đó đem lại. Điều này chứng tỏ nội dung các hoạt động chưa khơi dậy sự sáng tạo, tư duy, trí tuệ của sinh viên. Đây cũng là một lý do khiến cho sinh viên ít tham gia vào các hoạt động ngoại khóa của trường.

+ Đối với khả năng lãnh đạo các thang điểm chủ yếu tập trung ở thang điểm từ 5-7 và cao nhất vẫn là thang điểm 6. Chứng tỏ những kỹ năng như sự năng động, tự tin, sáng tạo và khả năng lãnh đạo do các hoạt động ngoại khóa chỉ chiếm tỷ lệ trung bình. Trong khi đó, việc rèn luyện khả năng làm việc theo nhóm, lãnh đạo tập thể thực sự là rất quan trọng đặc biệt là sau khi ra trường nhưng thực sự các chương trình chưa mang lại nhiều sự bổ ích và rèn luyện nhiều kỹ năng cho sinh viên.

+ Khả năng giao tiếp được sinh viên đánh giá cao nhất trong các kỹ năng được nêu ra với 228 sinh viên cho rằng mức độ



tác động của hoạt động ngoại khóa đối với bản thân ở thang điểm 8-9. Đây là một dấu hiệu tích cực, do đó Đoàn thanh niên và Hội sinh viên Nhà trường trong thời gian tới cần tổ chức nhiều hoạt động sâu rộng, sáng tạo và hấp dẫn hơn nữa để thu hút sinh viên và giúp sinh viên rèn luyện các kỹ năng mềm cho bản thân.

Đề tài cũng khảo sát về những yêu cầu và những ý kiến đóng góp của các bạn sinh viên đối với phong trào trường lớp, đoàn hội. Hầu hết sinh viên được khảo sát mong Đoàn trường và Hội sinh viên Nhà trường.

+ Thành lập và phát triển các câu lạc bộ kỹ năng, câu lạc bộ thể thao – văn nghệ để sinh viên có điều kiện tham gia và phát triển kỹ năng cho bản thân.

+ Các hoạt động trong Nhà trường cần được triển khai sâu rộng hơn, mở rộng đối tượng tham gia để tất cả sinh viên đều có điều kiện để tham gia, chứ không chỉ tập trung ở lực lượng cán bộ Đoàn – Hội như hiện tại. Tăng cường các hoạt động giao lưu cấp chi Đoàn, chi Hội để sinh viên các lớp có điều kiện giao lưu, học hỏi và trao đổi kỹ năng cho bản thân.

+ Các hoạt động trong Nhà trường cần có kế hoạch chủ động, chi tiết, và triển khai kịp thời đến tất cả Đoàn viên và sinh viên trong toàn trường. Tránh tình trạng các hoạt động được tổ chức một cách gấp gáp, không có kế hoạch cụ thể như hiện nay.

+ Các hoạt động trong thời gian tới cần được tổ chức một cách tích cực, sôi nổi hơn, bổ ích và thiết thực hơn; cần tập trung nhiều hơn nữa vào những hoạt động phục vụ cho việc giải trí và rèn luyện kỹ năng cho sinh viên trong Nhà trường.

Cuộc khảo sát đã cho ta thấy một thực tế, mặc dù phần lớn sinh viên đều có nhận thức rằng việc tham gia các hoạt động trường lớp, Đoàn - Hội, các câu lạc bộ sẽ đem lại những lợi ích to lớn cho cả việc học tập rèn luyện của họ ở hiện tại và cả trong tương lai. Nhưng đánh giá của họ

về tính bổ ích, thiết thực, hấp dẫn của các hoạt động này tại môi trường học tập hiện tại, cũng như tác động của nó tới sự năng động, tự tin, sáng tạo, khả năng lãnh đạo, kinh nghiệm, khả năng tổ chức công việc đều chỉ dừng lại ở mức trung bình.

Như vậy, vấn đề đặt ra đối với những người làm công tác tổ chức các hoạt động ngoại khóa trong nhà trường là *"Cần phải làm gì để có thể thu hút sinh viên tham gia tích cực hơn vào các hoạt động ngoại khóa để các em có điều kiện cải thiện được kỹ năng mềm của bản thân mình? Nhà trường nên làm gì để kiểm soát việc tham gia các hoạt động ngoại khóa của sinh viên?"*.

#### **4. Một số đề xuất về việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa của sinh viên**

Dựa trên thực trạng tổ chức và tham gia các hoạt động ngoại khóa của sinh viên như đã phân tích ở trên, tác giả bài viết này đưa ra 02 nhóm giải pháp chính như sau:

- Thứ nhất, nhóm giải pháp tổ chức các hoạt động ngoại khóa:

+ Đoàn Thanh niên và Hội sinh viên nhà trường cần tích cực tuyên truyền và nâng cao nhận thức về vai trò, tác dụng của hoạt động ngoại khóa với sinh viên.

+ Cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa các Phòng, Khoa, Trung tâm, các Đoàn thể trong nhà trường như: Phòng Đào tạo, Phòng Công tác sinh viên, các Khoa, Đoàn Thanh niên – Hội sinh viên... trong việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa.

+ Duy trì và thành lập nhiều hơn nữa các câu lạc bộ văn hóa – văn nghệ, thể dục thể thao, các câu lạc bộ học thuật, các câu lạc bộ kỹ năng, câu lạc bộ tình nguyện, câu lạc bộ sáng tạo – kỹ thuật, câu lạc bộ sinh viên nghiên cứu khoa học...

+ Tổ chức nhiều hơn nữa các hoạt động xã hội - tình nguyện.

+ Phát huy hơn nữa vai trò của lực lượng cán bộ Đoàn cấp Chi Đoàn – Chi Hội để mở rộng dần quy mô tổ chức các hoạt động đến từng chi Đoàn – chi Hội

+ Đồng thời, Đoàn Thanh niên – Hội Sinh viên nhà trường cũng cần đẩy mạnh các hoạt động giao lưu kết nghĩa giữa Đoàn viên thanh niên và sinh viên giữa các trường trong và ngoài tỉnh; giữa các Liên chi Đoàn – Liên chi Hội, giữa các chi Đoàn trong nhà trường.

- Thứ hai, nhóm giải pháp đánh giá việc tham gia các hoạt động ngoại khóa của sinh viên:

Nhà trường cần xây dựng một quy định về việc đánh giá hoạt động ngoại khóa cho sinh viên trong nhà trường. Đây là một chế tài để thúc đẩy sinh viên tham gia vào các hoạt động ngoại khóa một cách tích cực và có trách nhiệm hơn, đáp ứng được yêu cầu về kỹ năng mềm và thái độ trong chuẩn đầu ra của trường.

## 5. Kết luận

Trong xu thế cạnh tranh khốc liệt như hiện nay, đòi hỏi các trường phải nâng cao chất lượng đào tạo và đồng thời phải nâng cao uy tín thương hiệu của mình thông qua sản phẩm đầu ra – những sinh viên đã tốt nghiệp đáp ứng được yêu cầu công việc thực tế, yêu cầu của xã hội. Chính vì vậy, việc tổ chức và tham gia các hoạt động ngoại khóa trong nhà trường là điều mà lãnh đạo Nhà trường và các phòng, khoa, trung tâm và các Đoàn thể trong trường cần phải hết sức lưu tâm.

Nhằm giúp cho những người làm công tác tổ chức các hoạt động ngoại khóa và sinh viên tham gia thấy được lợi ích thực sự của các hoạt động ngoại khóa,

đề tài này đã tiến hành khảo sát 350 sinh viên Trường ĐHXD Miền Trung thông qua bảng câu hỏi khảo sát để đánh giá thực trạng tổ chức và tham gia các hoạt động ngoại khóa của sinh viên Nhà trường. Kết quả thu được như sau:

- Qua nghiên cứu, nhóm tác giả thấy rằng số lượng sinh viên tham gia vào các hoạt động ngoại khóa là chưa cao, điều này cho thấy đa phần sinh viên vẫn chưa ý thức được tầm quan trọng của các hoạt động ngoại khóa đối với bản thân. Ngoài ra, hầu như sinh viên khi tham gia các hoạt động này chỉ tham gia một cách hời hợt, không có sự hứng thú với các hoạt động mà mình tham gia. Điều này cho thấy một bộ phận sinh viên chưa có nhận thức đúng về vai trò của hoạt động ngoại khóa đối với sự phát triển toàn diện của bản thân.

- Đồng thời, cũng theo nghiên cứu này cho thấy mức độ hài lòng của sinh viên đối với các hoạt động ngoại khóa của nhà trường ở mức độ trung bình, một phần do nhận thức của sinh viên, một phần do các hoạt động được tổ chức trong thời gian qua nhàm chán, không có sự lôi cuốn, hấp dẫn sinh viên tham gia. Do đó, trong thời gian tới nếu muốn thu hút nhiều sinh viên tham gia vào các hoạt động ngoại khóa thì cần phải đổi mới các hoạt động để tăng tính hấp dẫn, bổ ích và thiết thực hơn. Nếu làm được điều này thì các hoạt động ngoại khóa sẽ ngày càng thu hút nhiều sinh viên tham gia hơn nữa.

## TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Nguyên Khang và Lê Đức Tâm, 2015. Đề tài nghiên cứu khoa học cấp trường "Đề xuất giải pháp tổ chức và đánh giá hoạt động ngoại khóa của sinh viên trường Đại học Xây dựng Miền Trung". Trường ĐHXD Miền Trung.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Tháng 9 năm 2014. Tài liệu Hội thảo "Định hướng phát triển mô hình dịch vụ công tác xã hội trong các trường đại học, cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp".
3. Chuẩn đầu ra các ngành học Trường ĐHXD Miền Trung đã công bố.